

EURÓPAI UNIÓ

Régiók Bizottsága

**2013. évi nyomonkövetési jelentés az
EGTC-kről
Úton az új kohéziós politika felé**

Összefoglaló

**Az összefoglalót készítette: a METIS GmbH
(szerzők: Jürgen Pucher, Alexandra Frangenheim és Alice Radzyner)
A dokumentum nem tekinthető a Régiók Bizottsága hivatalos
álláspontjának.**

Az Európai Unióval és a Régiók Bizottságával kapcsolatban további információt a következő honlapokon talál: <http://www.europa.eu>, illetve <http://www.cor.europa.eu>.

© Európai Unió, 2014. február

A dokumentum egyes részeinek más kiadványban való felhasználása a forrás feltüntetésével engedélyezett.

Összefoglaló

A Régiók Bizottsága rendszeresen nyomonkövetési jelentést tesz közzé az európai területi együttműködési csoportosulások (EGTC-k) fejlődéséről. 2013 végéig 43 EGTC jött létre, melyekben együttesen 20 különböző EU-tagországból mintegy 750 nemzeti, helyi és regionális hatóság tömörül. További 16 csoportosulás van megalakulóban.

Jogszabályi keret és nemzeti szintű végrehajtás

Az EGTC-kről szóló 1082/2006/EK rendelet módosításáról szóló 1302/2013/EU rendeletet 2013. december 17-én fogadták el, és 2014. június 22-től kell alkalmazni. A módosítások azáltal, hogy az RB javaslataival összhangban biztosítják az EGTC-k működését megkönnyítő elemeket, egyszerűsítik az eljárásokat és bővítik azon jogalanyok körét, amelyek EGTC tagjává válhatnak. Más, az új kohéziós politikával kapcsolatos rendeletek új távlatokat nyitnak az EGTC-k számára.

2013 végéig a helyzet nem változott 2012-höz képest a már akkor is EU-tag államokban. Ausztria, Belgium és Németország szövetségi államainak kivételével majdnem minden EU-tagországban elfogadták a nemzeti szintű szabályozást.

Horvátország 2013. július 1-jei EU-csatlakozása új lehetőségeket teremt új EGTC-k létrehozására, ezért ez az esemény az EGTC-k fejlődési vonalában új szakasz kezdetét jelentette. Horvátország helyi és regionális önkormányzatai igen aktívak olyan EGTC-projektekben, mint amilyen a közép-európai közlekedési folyosóra vonatkozó. Az RB jelentős erőfeszítéseket tett annak érdekében, hogy az EGTC-k témáját az ország csatlakozást előkészítő folyamatában végig napirenden tartsa.

Horvátország az EGTC-rendeletet egy 2013. július 1-jétől hatályos törvénnyel hajtotta végre.

Az EGTC-k helyzetének áttekintése

2013-ban vagy 2012 utolsó hónapjaiban létrehozott EGTC-k

2012 vége és 2013 vége között tizenegy új EGTC-t hoztak létre (2012-ben hat új EGTC alakult). Ezek az új EGTC-k többnyire Közép-Európában találhatóak, és általában az a céljuk, hogy intézményi keretet biztosítsanak már létező projektek vagy programok számára, így hagyományos funkcióikat látják el.

1. táblázat: Esettanulmányként szereplő új EGTC-k

#	Név	Országok	Sajátosságok	Megalakulás
1	Via Carpatia EGTC	HU, SK	Ezt az EGTC-t két NUTS 3 szintű régió hozta létre általános együttműködés céljával.	2013. 05. 31.
2	Parc Marin International des Bouches de Bonifacio	FR, IT	Ez az EGTC a nemzetközi tengeri parkon belüli határon átnyúló együttműködés megerősítésére jött létre.	2013. 03. 11.
3	Tritia EGTC	CZ, PL, SK	Ez a négy régió közötti partnerség a térség társadalmi és gazdasági kohéziójának támogatását célozza.	2013. 02. 25.
4	Euroregione „Senza Confini” EGTC	AT, IT	Ennek a két tagállam közötti partnerségnek az általános célja a három tagrégió együttműködése a gazdasági és társadalmi kohézió megerősítése érdekében.	2012. 12. 21.
5	Spoločný región limited EGTC	CZ, SK	Ezt az EGTC-t a szlovák és a cseh határ menti régió 22 települése alkotja. Célja, hogy intézményi keretül szolgáljon a határon átnyúló együttműködéshez.	2013. 05. 22.
6	„Secrétariat du Sommet de la Grande Région” EGTC	BE, DE, FR, LU	Ez a 10 tagból álló EGTC arra törekszik, hogy tovább erősítse a Grande Région nevű térség közös terület jellegét.	2013. 06. 30.
7	TATRY Ltd. EGTC	PL, SK	Ezt az EGTC-t két régió alkotja, és a 2014–2020 közötti időszakra szóló, új lengyel–szlovák határokon átnyúló együttműködési program projektjeinek eredményesebb és hatékonyabb végrehajtását tűzi ki célul.	2013. 09. 20.
8	Parc européen / Parco europeo Alpi Marittime – Mercantour EGTC	FR, IT	A cél a két park területén történő határon átnyúló együttműködés megkönnyítése és előmozdítása.	2013. 05. 23.
9	Sajó–Rima / Slaná–Rimava EGTC	HU, SK	A négy partner alkotta EGTC célja az együttműködés a mezőgazdaság, az ipar, a kereskedelem és az idegenforgalom terén.	2013. 04. 03.

Az RB-nek bejelentett két legutóbbi EGTC a Torysa és a Svinka nevű; mindkettő Magyarország és a Szlovák Köztársaság között jött létre, és központjuk a magyarországi Sáradsányban, illetve Tolcsván van. 2013. október 9-én kerültek bejegyzésre, de az RB késedelmes értesítése miatt nem képezik részét ennek a tanulmánynak.

2012-ben létrehozott EGTC-k

2012 folyamán hat EGTC jött létre. Ezek a csoportosulások 2013-ban még korai fejlődési szakaszban voltak. Különösen az EUKN EGTC szerepe figyelemreméltó, mivel tagjai kizárólag nemzeti hatóságok. Ez eszközként szolgálhat a kormányközi együttműködés bizonyos területeinek intézményesítéséhez.

2012 előtt létrehozott EGTC-k

A 2012 előtt létrejött EGTC-k túlnyomó többsége folytatta projektek kidolgozását és végrehajtását. Ebben a részben elemezzük a 2012 előtt megalakult EGTC-k helyzetét, és részletes információkat nyújtunk a fontosabb mutatókról. Ezek közül az EGTC-k közül nyolc esetében nem sikerült naprakész információkhoz jutnunk.

Az EGTC-k rövid áttekintése – Egy új kohéziós politika felé

Mennyiségi szempontból az EGTC-k fejlődése 2013-ban fellendült. Az EGTC-k átfogó célja az, hogy fejlesztési partnerségeket hozzanak létre. Az ebben a jelentésben tárgyalt 41 EGTC jelenleg összesen 750 intézményt képvisel az EU minden tájáról. A részt vevő intézményekhez tartozó területeken mintegy 76 millió lakos él.¹ A partnerségek összetétele a kis helyi együttműködéstől vagy regionális-helyi együttműködéstől a többszintű partnerségekig terjed. A partnerségek mintegy fele tekinthető túlnyomóan helyi szintűnek.

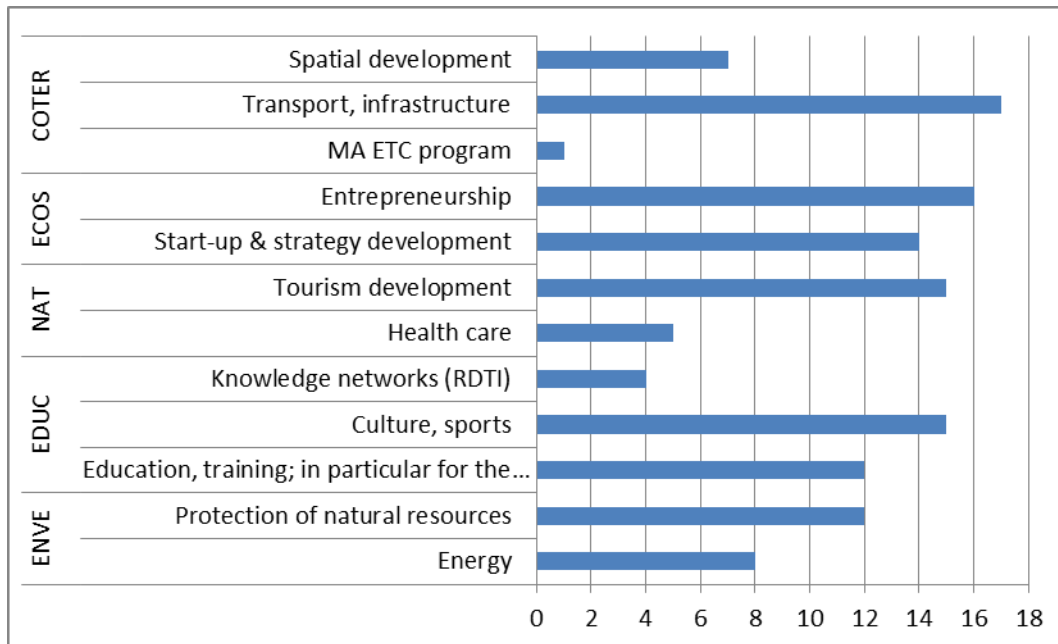
A Bánát-Triplex Confinium és a Eurodisctrict Strasbourg-Ortenau EGTC bővítette partnerei körét.

Cselekvési területek

Általában véve az EGTC-k tevékenységek széles körének elvégzését tűzik ki célul. A csoportosulások az európai területi együttműködés keretében sok és változatos fajtájú fellépésekre terjednek ki. Az EGTC-k zöme közös politikafejlesztési és stratégiaépítési cselekvések támogatására szolgáló kiterjedt kezdeményezésként jellemezhető. Az ilyen típusú EGTC-k megkísérlik felfedezni és megszilárdítani a kormányzás és a kohézió új módjait. Az EGTC-k jelentős része nem határozza meg előre az általuk folytatott együttműködés területeit. Az alábbi ábra áttekinti a fellépések főbb területeit. Az EGTC-k túlnyomó többsége egynél több témával foglalkozik.

1. ábra: Tevékenységi területek az RB szakbizottságai szerint csoportosítva

¹ Az EUKN nemzetközi várospolitikai hálózatot és a többoldalú határokon átnyúló együttműködési program irányító hatóságaként fellépő EGTC-t nem számítottuk bele ebbe az aggregált számba.

Forrás: Metis GmbH, EGTC adatbázis

Az EGTC-k potenciális szerepe a 2014–2020 közötti európai strukturális és beruházási alapok keretében (EU 2020)

Az általános irányadó dokumentum, az Európa 2020 stratégia sokoldalú jellege miatt nehezen megfogható. Így az EGTC-k az Európa 2020 stratégiához való potenciális hozzájárulását hét úgynevezett kiemelt kezdeményezés alapján körvonalazzuk. Jelenleg fontos lehetőségeket azonosíthatunk az „Erőforrás-hatékony Európa” (energia- és hulladékgazdálkodás), a „Mozgásban az ifjúság”, az „Új készségek és munkahelyek menetrendje” (a különösen a fiatalok körében tapasztalható jelentős munkanélküliség elleni fellépés szükségessége miatt), valamint az „Innovatív Unió” kiemelt kezdeményezések terén.

Kilátások a 2014 és 2020 közötti időszakra

A 2014 és 2020 közötti időszakra új eszközök sorát vezették be az új kohéziós politikában az európai strukturális és beruházási alapok stratégiai dimenziójának megerősítése érdekében.² A felmérés rámutatott, hogy jelentős az érdeklődés ezen eszközök, különösen az integrált területi beruházás (ITB) eszköze iránt: 21 válaszadó EGTC-ből 15 jelezte, hogy érdeklő az ITB. Az EGTC-k mintegy fele érdeklődik a közös cselekvési tervek és a közösségek szintjén irányított helyi fejlesztés iránt. Számos válaszadó azonban szükségesnek tartott további iránymutatást az Európai Bizottság részéről, hiszen csak a pragmatikus és hatékony végrehajtási megállapodások lehetnek meggyőző érvek ahhoz, hogy az

² Az ESZA-val kapcsolatos tapasztalatokból eredő közös cselekvési tervek végrehajtása során erősen szabványosított, standard fajlagos költségekként kezelhető tevékenységeken alapuló szigorú eredményorientáltságra kell támaszkodni.

európai területi együttműködési programirányítás támogassa az ilyen eszközök kialakítását és kidolgozását.

Megalakulóban lévő EGTC-k

Jelenleg 16 EGTC van alakulóban, közülük három már rendelkezik jogi személyiséggel. Két EGTC „rendkívüli” célkitűzéssel jött létre: a CODE24 nevű EGTC az INTERREG IVB projekt nyomdokain a Rotterdam–Genova-folyosó kifejlesztését célozza, a „Cities of Ceramics” EGTC pedig a kézműveskerámia ágazatban történő nemzetközi együttműködés fejlesztésére törekszik.

2. táblázat: A megalakulóban levő EGTC-k áttekintése (2013. december 31.)

Sorszám	Név	Állapot	Országok
1.	„Alzette–Belval” francia–luxemburgi agglomeráció	Az RB-nek történő bejelentésre várva	Franciaország, Luxemburg
2.	AEuCC - Cities of Ceramic ³	Jóváhagyásra vár	Spanyolország, Franciaország, Olaszország, Románia
3.	Medgidia – Silistra	Jóváhagyásra vár	Bulgária, Románia
4.	Eurocidade Valença do Minho Tui	Jóváhagyásra vár	Portugália, Spanyolország
5.	CODE 24 – a Rotterdam–Genova-folyosó kifejlesztése	Előkészületben	Hollandia, Németország, Svájc, Olaszország
6.	CETC – közép-európai közlekedési hálózat	Előkészületben	Svédország, Lengyelország, Cseh Köztársaság, Szlovákia, Magyarország, Horvátország, Szlovénia
7.	Európa közös jövő építő	Előkészületben	Magyarország, Románia
8.	The Route of the Phocaceans	Előkészületben	Olaszország, Görögország, Spanyolország, Franciaország, Málta
9.	Eurodistrict TransOderana	Előkészületben	Németország, Lengyelország
10.	ESPON 2020 program	Előkészületben	EU 28 + 4
11.	Békés–Arad	Elképzelés	Románia, Magyarország
12.	Pro Comitatu	Elképzelés	Szlovákia (n. a.)
13.	Donauhanse	Elképzelés	Németország, Ausztria, Magyarország, Szerbia, Románia, Bulgária, Ukrajna
14.	Euregio Meuse-Rhine	Elképzelés	Belgium, Hollandia, Németország
15.	Corridor VIII eurorégió	Elképzelés	Olaszország, Albánia, Görögország, Macedónia, Bulgária

³ Ennek a csoportosulásnak 4 ország 98 városa tagja. Ezekről a városokról nem rendelkezünk földrajzi adatokkal, ezért a következő oldalon található térképen csupán megközelítőlegesen (a négy ország közepén) ábrázoljuk őket.